

Câu 11: Những định hướng lớn về phát triển kinh tế thể hiện trong Cương lĩnh năm 2011 của Đảng CSVN? (9 điểm)

Định hướng về kinh tế:

So với Cương lĩnh năm 1991, Cương lĩnh (bổ sung, phát triển năm 2011) có rất nhiều điểm bổ sung, phát triển:

(1) Định hướng về phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

- Phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa với nhiều hình thức sở hữu, nhiều thành phần kinh tế, hình thức tổ chức kinh doanh và hình thức phân phối (Cương lĩnh năm 1991 mới xác định phát triển một nền kinh tế hàng hoá nhiều thành phần theo định hướng xã hội chủ nghĩa).

- Kinh tế nhiều thành phần bao gồm: Kinh tế nhà nước, Kinh tế tập thể, Kinh tế tư nhân, Kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài.

- Về vị trí, vai trò của các thành phần kinh tế:

+ Các thành phần kinh tế hoạt động theo pháp luật đều là bộ phận hợp thành quan trọng của nền kinh tế, bình đẳng trước pháp luật, cùng phát triển lâu dài, hợp tác và cạnh tranh lành mạnh.

+ Kinh tế nhà nước (KTNN) giữ vai trò chủ đạo về:

- KTNN là lực lượng vật chất giúp Nhà nước định hướng XHCN nền kinh tế quốc dân.
- KTNN là sức mạnh đằng sau các chính sách điều tiết của Nhà nước.
- Hoạt động của KTNN là để tạo môi trường phát triển chung cho mọi thành phần kinh tế, chứ không phải chỉ cho riêng doanh nghiệp nhà nước.
- KTNN rộng hơn doanh nghiệp nhà nước, hay nói cách khác, doanh nghiệp nhà nước chỉ là một bộ phận của KTNN.

→ Tác dụng:

- Là đầu tàu, hướng dẫn, dẫn dắt các hình thức sở hữu khác trong việc phát triển các lĩnh vực đặc biệt, như các lĩnh vực cần nhiều vốn đầu tư, có hàm lượng khoa học cao, một số lĩnh vực đặc biệt mới hình thành.
- Bảo đảm phát triển năng lực cạnh tranh của quốc gia.
- Đối với an ninh quốc gia, KTNN nắm giữ những ngành đặc biệt quan trọng liên quan đến quốc phòng, an ninh quốc gia (sản xuất, sửa chữa vũ khí, trang bị chuyên dùng cho quốc phòng, an ninh,...); Tham gia nắm giữ một số vị trí thiết yếu, quan trọng để giữ vững định hướng xã hội, làm đối trọng trong hội nhập kinh tế quốc tế.
- Về mặt xã hội, do bản chất về mặt sở hữu và mục đích hoạt động, KTNN có vai trò quan trọng trong gánh vác chức năng xã hội.

Muốn chủ đạo phải nắm giữ những vị trí then chốt của nền kinh tế và là lực lượng có khả năng can thiệp, điều tiết, hướng dẫn, giúp đỡ, liên kết, tạo điều kiện cho các thành phần kinh tế khác cùng phát triển.

+ Kinh tế tập thể không ngừng được củng cố và phát triển.

+ Kinh tế nhà nước cùng với kinh tế tập thể ngày càng trở thành nền tảng vững chắc của nền kinh tế quốc dân (chủ trương này phù hợp với mục tiêu khi kết thúc thời kỳ quá độ).

+ Kinh tế tư nhân là một trong những động lực của nền kinh tế (xác định là “một trong những động lực” là không hề có ý coi nhẹ các thành phần kinh tế khác đối với sự phát triển của đất nước).

+ Kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài được khuyến khích phát triển (định hướng này thể hiện rõ tầm quan trọng của việc thu hút các nguồn lực bên ngoài cho phát triển).

- Các hình thức sở hữu hỗn hợp và đan kết với nhau hình thành các tổ chức kinh tế đa dạng ngày càng phát triển.

- Các yếu tố thị trường được tạo lập đồng bộ, các loại thị trường từng bước được xây dựng, phát triển, vừa tuân theo quy luật của kinh tế thị trường, vừa bảo đảm tính định hướng xã hội chủ nghĩa.

- Phân định rõ quyền của người sở hữu, quyền của người sử dụng tư liệu sản xuất và quyền quản lý của Nhà nước trong lĩnh vực kinh tế, bảo đảm mọi tư liệu sản xuất đều có người làm chủ, mọi đơn vị kinh doanh đều tự chủ, tự chịu trách nhiệm về kết quả kinh doanh của mình.

- Quan hệ phân phối bảo đảm công bằng và tạo động lực cho phát triển; các nguồn lực được phân bổ theo chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và theo nguyên tắc thị trường; thực hiện chế độ phân phối chủ yếu theo kết quả lao động, hiệu quả kinh tế, đồng thời theo mức đóng góp vốn cùng với nguồn lực khác và phân phối thông qua hệ thống an sinh xã hội, phúc lợi xã hội.

- Nhà nước quản lý nền kinh tế, định hướng, điều tiết, thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội bằng pháp luật, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, chính sách và lực lượng vật chất.

(2) Định hướng về phát triển các ngành, các vùng

- Phát triển kinh tế là nhiệm vụ trọng tâm; thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước gắn với phát triển kinh tế tri thức và bảo vệ tài nguyên, môi trường; xây dựng cơ cấu kinh tế hợp lý, hiện đại, có hiệu quả và bền vững, gắn kết chặt chẽ công nghiệp, nông nghiệp, dịch vụ.

- Thường xuyên coi trọng phát triển các ngành công nghiệp có tính nền tảng và các ngành công nghiệp có lợi thế; phát triển nông, lâm, ngư nghiệp ngày càng đạt trình độ công nghệ cao, chất lượng gắn với công nghiệp chế biến và xây dựng nông thôn mới.

- Bảo đảm phát triển hài hoà giữa các vùng; thúc đẩy phát triển nhanh các vùng kinh tế trọng điểm, đồng thời tạo điều kiện phát triển các vùng có nhiều khó khăn.

- Xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ đồng thời chủ động, tích cực hội nhập kinh tế quốc tế.

Câu 12: Cương lĩnh năm 2011.

Nội dung nổi bật của Đại hội XI là thông qua Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên CNXH (bổ sung, phát triển năm 2011), trong đó có kết cấu 4 phần như Cương lĩnh năm 1991 song có bổ sung, phát triển nhận thức mới ở tiêu đề và nội dung từng phần.

Cương lĩnh (bổ sung, phát triển năm 2011) xác định 8 phương hướng cơ bản xây dựng CNXH ở nước ta:

(1) Đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước gắn với phát triển kinh tế tri thức, bảo vệ tài nguyên, môi trường;

(2) Phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa;

(3) Xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; xây dựng con người, nâng cao đời sống nhân dân, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội;

(4) Bảo đảm vững chắc quốc phòng và an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội;

(5) Thực hiện đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế;

(6) Xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, thực hiện đại đoàn kết toàn dân tộc, tăng cường và mở rộng mặt trận dân tộc thống nhất;

(7) Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân;

(8) Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh.

- *Cương lĩnh cũng xác định những định hướng lớn về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng an ninh, đối ngoại trong thời kỳ mới, bao gồm:*

- Phát triển **kinh tế** thị trường định hướng XHCN với nhiều hình thức sở hữu, nhiều thành phần kinh tế, hình thức tổ chức kinh doanh và hình thức phân phối. Kinh tế nhà nước giữ vai trò chủ đạo. kinh tế tập thể không ngừng được củng cố và phát triển. kinh tế nhà nước cùng với kinh tế tập thể ngày càng trở thành nền tảng vững chắc cho nền kinh tế quốc dân; kinh tế tư nhân là một trong những động lực của nền kinh tế. Kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài được khuyến khích phát triển.

- Xây dựng nền **văn hóa** tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc, phát triển toàn diện, thống nhất trong đa dạng, thấm nhuần sâu sắc tinh thần nhân văn, dân chủ, tiến bộ, trở thành nền tảng tinh thần vững chắc. Kế thừa và phát huy những truyền thống văn hóa tốt đẹp của cộng đồng các dân tộc VN, tiếp thu những tinh hoa văn hóa nhân loại, xây dựng một xã hội dân chủ, công bằng, văn minh, vì lợi ích chân chính và phẩm giá con người, với trình độ tri thức, đạo đức, thể lực ngày càng cao.

- Kết hợp tăng trưởng kinh tế với tiến bộ, khuyến khích tăng thu nhập và làm giàu dựa vào lao động. Thiết lập hệ thống đồng bộ, đa dạng về bảo hiểm và trợ cấp xã hội; hạn chế, tiến tới đẩy lùi tội phạm và giảm tác hại của tệ nạn xã hội; bảo đảm quy mô hợp lý, cân bằng giới tính và chất lượng dân số.

- Mục tiêu, nhiệm vụ **quốc phòng an ninh** là bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ XHCN; giữ vững hòa bình, ổn định chính trị, bảo đảm an ninh quốc gia và trật tự, an toàn xã hội; chủ động ngăn chặn làm thất bại mọi âm mưu và hành động chống phá của các thế lực thù địch đối với sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta...

- Thực hiện nhất quán đường lối **đối ngoại** độc lập, tự chủ, hòa bình, hợp tác và phát triển; đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế; nâng cao vị thế của đất nước, vì lợi ích quốc gia, dân tộc, vì một nước Việt Nam XHCN giàu mạnh; là bạn, đối tác tin cậy và thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế, góp phần vào sự nghiệp hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội trên thế giới.

- Về hệ thống chính trị và vai trò lãnh đạo của Đảng, Cương lĩnh xác định bản chất dân chủ xã hội chủ nghĩa là bản chất của chế độ ta, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển đất nước; chủ trương xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa; xác định vị trí, vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể nhân dân; khẳng định Đảng Cộng sản Việt Nam là Đảng cầm quyền, lãnh đạo Nhà nước và xã hội.